

SUONENJOEN KAUPUNGIN HYVINVOINTIKERTOMUS

2017 – 2020

SUONENJ KI
Suomen herkullisin kunta

Johdanto

Terveystuottolaki velvoittaa kunnat tekemään hyvinvointikertomuksen kerran valtuustokauden aikana. Hyvinvointikertomusta ovat olleet valmistelemissa eri ikäryhmiä koskevat asiantuntijaryhmät sekä hyvinvointityöryhmä. Hyvinvointistrategialla pyritään ohjailemaan kaupunginpäätöksen tekoa, ja se on työväline luottamushenkilöille.

Hyvinvointikertomuksessa seurataan kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä asioita sekä eri toimenpiteiden vaikutusta kuntalaisten hyvinvointiin ja elintasoon. Tässä kertomuksessa on otettu vertailukunniksi (Kitee, Lapinlahti, Haapajärvi ja Rautalampi) lähialueiden kuntia, jotka ovat väestöpohjaltaan samanlaisia.

Kaupunginjohtajan johtoryhmä toimii myös hyvinvointityöryhmänä ja on näin ollen myös poikkihallinnollinen. Näin on samalla pyritty ottamaan hyvinvointityön toimintamalli käyttöön kaupunkiorganisaatiossa. Kolmas sektori sekä muut sidosryhmät pyritään ottamaan mukaan asteittain.

Tavoitteena on, että hyvinvointikertomus on tärkeä osa kaupungin strategiaa, joka ohjaa kaikkea kaupungin strategista toimintaa ja suunnittelua. Vaikka hyvinvointikertomus tulee laatia kerran valtuustokaudessa, on syytä tehdä väliarviointiraportti, jolla seurataan tavoitteiden toteutumista sekä voidaan tarvittaessa tehdä korjaavia toimenpiteitä esimerkiksi talousarvioasioissa. Seuraava hyvinvointikertomuksen työ aloitetaan uuden valtuustokauden alussa syksyllä 2021 kaudelle 2021-2025.

Suonenjoen kaupungin toiminnan kehittämistä ohjaavat kaupunginvaltuuston talousarvion yhteydessä hyväksymät strategiset tavoitteet. Strategisten tavoitteiden pohjalta kaupunginvaltuusto päättää myös vuosittain talousarviovuoden keskeisistä toiminnallisista kehittämishankkeista ja -tavoitteista. Kaupunginvaltuusto on 11.6.2018 (§ 11) hyväksynyt Suonenjoen kaupungin kuntastrategian vuosille 2018-2025.

Suonenjoen kaupungin visio

Rohkeasta kehityksestään tunnettu mansikkakaupunki

Suonenjoki uskaltaa ja haluaa kasvaa. Olemme hyvämaineinen ja mansikoistaan kansainvälisestikin tunnettu seutukaupunki.

Visio tarkoittaa haluttua ja toivottua tulevaisuuden tahtotilaa.

Suonenjoen kaupungin missio

Sujuvaa ja aktiivista arkea viihtyisässä elinympäristössä

Suonenjoki tarjoaa elämisen ja olemisen helppoutta turvallisessa kasvuympäristössä, missä arki sujuu ja kuntalaisemme viihtyvät. Suonenjoella hyvän elämisen edellytykset ovat kohdillaan.

Missio on toiminta-ajatus, joka kuvaa organisaation olemassaolon merkityksen ja päivittäisen tekemisemme tarkoituksen.

Tämän arjen lupauksemme takaavat:

- Hyvät ja monipuoliset lähipalvelut
- Erinomaiset liikunta- ja vapaa-ajan palvelut
- Hyvä liikenteellinen tavoitettavuus
- Luonnon läheisyys

Toimintaa ohjaavat periaatteet

Rohkeus

Yhteistyö

Vastuullisuus

Kaupunkistrategian uudistaminen toteutettiin avoimin mielin, puhtaalta pöydältä ja ennakkoluulottomasti tulevaisuuteen katsoen. Tämän kaupunkistrategian myötä uudistamme organisaatiomme kulttuuria ja yhteisöämme toimimaan yhdessä, katsomaan samaan suuntaan ja etsimään vastuullisia ratkaisuja vaikeissakin paikoissa. Pidämme huolta asukkaistamme ja elinympäristöstämme. Meillä on rohkeus uudistua ja annamme itsellemme luvan oppia tekemistämme virheistä.

Strategian painopisteet:

- Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen
- Asumisen ja elinympäristön kehittäminen
- Savon yrittäjämysteinen kaupunki
- Viestinnän ja toiminnan uudistaminen

Suonenjoen kaupungin strategian keskiössä on aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen.

Elinkeino

Kaupungissa oli työpaikkoja 2465 vuonna 2018. Alkutuotannon osuus työpaikoista oli 8%, jalostuksen 29,2% ja palveluiden osuus 60,9%. Tärkeimmät toimialat olivat sosiaali- ja terveyspalvelut, teollisuus (elintarkeiden valmistus sekä sahatavaran ja puutuotteiden valmistus), tukku- ja vähittäiskauppa sekä maa- ja metsätalous. (P-S liiton tilastot 2018).

Suonenjoen kaupungin strategian (2018-2025) mukaan tavoite on olla Savon yrittäjämönteisin kaupunki, joka pohjautuu kolmeen avaintekijään:

- Ammattitaitoinen ja osaava työvoima
- Aktiivinen yhteistyö
- Arvosta suonenjokelaista

Monipuolinen elinkeinorakenne takaa hyvät mahdollisuudet työllistymiseen ja yrittäjyyden aloittamiseen. Keskeinen tavoitteemme on yritysten ja oppilaitosten kanssa tehtävällä yhteistyöllä turvata osaava ja ammattitaitoinen työvoima alueemme yrityksiin. Huolehdimme kaupungin toimintaedellytyksistä luoden pohjaa yritystoiminnan kasvulle ja kehittymiselle. Tavoitteenamme on olemassa olevien ja uusien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen.

Pidämme toimintaympäristömme kunnossa ja kaupunki toimii aktiivisena kumppanina yritysten kanssa. Yritystemme tarvitsemat palvelut sujuvat ja ovat matalankynnyksen palveluna saatavilla. Yrityspalveluiden kokonaispalveluprosessi on tehokas ja nopea. Otamme asiat hoitaaksemme, olemme joustavia ja etsimme ratkaisuja yhdessä yritysten kanssa.

Arvostamme paikallisuutta ja alueemme yrityksiä. Suhtaudumme positiivisesti uusiin ideoihin ja kehittämisehdotuksiin. Edistämme alueen elinvoimaa sekä kannustamme yrityksiä uudistumaan ja kasvamaan. Hankintoja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan pienhankintoina lähialueilta.

Elinkeinoasiamiehen ja kunnan välinen yhteistyö sujuu saumattomasti. Elinkeinoasiamies kuuluu kaupungin johtoryhmään, jolloin elinkeinoihin liittyvät asiat voidaan käydä tuoreeltaan läpi viikoittain. Lisäksi yksittäisissä asioissa yhteydenotot toimivat hyvin työntekijöiden kanssa.

Suonenjoella oli asukkaita vuoden 2019 lopussa 7064 henkeä, joista 0-14-vuotiaita oli 13,3 %, 15-29-vuotiaita 12,1%, 30-64-vuotiaita 43,1, % ja yli 64-vuotiaita 31,5 % (P-S liitto 31.12.2019).

Tilastokeskuksen väestöennusteen (2018) mukaan Suonenjoella on noin 6431 asukasta vuonna 2030 ja noin 5952 asukasta vuonna 2040. Ennusteissa on otettu huomioon syntyvyyden, kuolleisuuden, kuntien välisen muuton sekä siirtolaisuuden vaikutukset, Alla olevassa taulukossa on esitetty väestömäärät ikäluokittain vuoden 2018 tilanteesta alkaen verrattuna vuoden 2040 ennusteeseen.

Taulukko. Väestö ikäluokittain vuosina 2018-2040. (P-S liitto 2018).

Ikäluokka	2018	2025	2030	2035	2040
0 – 14	984	804	685	632	609
15 – 24	587	544	531	453	386
25 – 44	1 399	1 221	1 115	1 061	1 020
45 – 64	1 977	1 749	1 643	1 590	1 572
65 – 74	1 189	1 138	1 065	965	853
75 -	1 009	1 152	1 392	1 474	1 512
Väestö yhteensä	7 145	6 693	6 431	6 175	5 952

Suonenjoen keskustaajamassa sijaitsee terveyskeskus, lukio, yhtenäiskoulu (luokat 1-9), Sammelselän koulu (luokat 1-6), sekä Kopolan, Valkeisenmäen ja Metsolan päiväkodit. Lisveden taajamassa sijaitsee lisveden koulu ja päiväkoti. Lisäksi Lempyyllä sijaitsee koulu (luokat 0-6).

Työllisyysaste eli 18-64-vuotiaiden työllisyyden osuus saman ikäisestä väestöstä oli 68,2 % vuonna 2018. Kaupungin työpaikkaomavaraisuus eli alueella työssäkäyvien ja alueella asuvan työllisen työvoiman suhde oli 95,2 % vuonna 2018. (P-S liitto 2018)

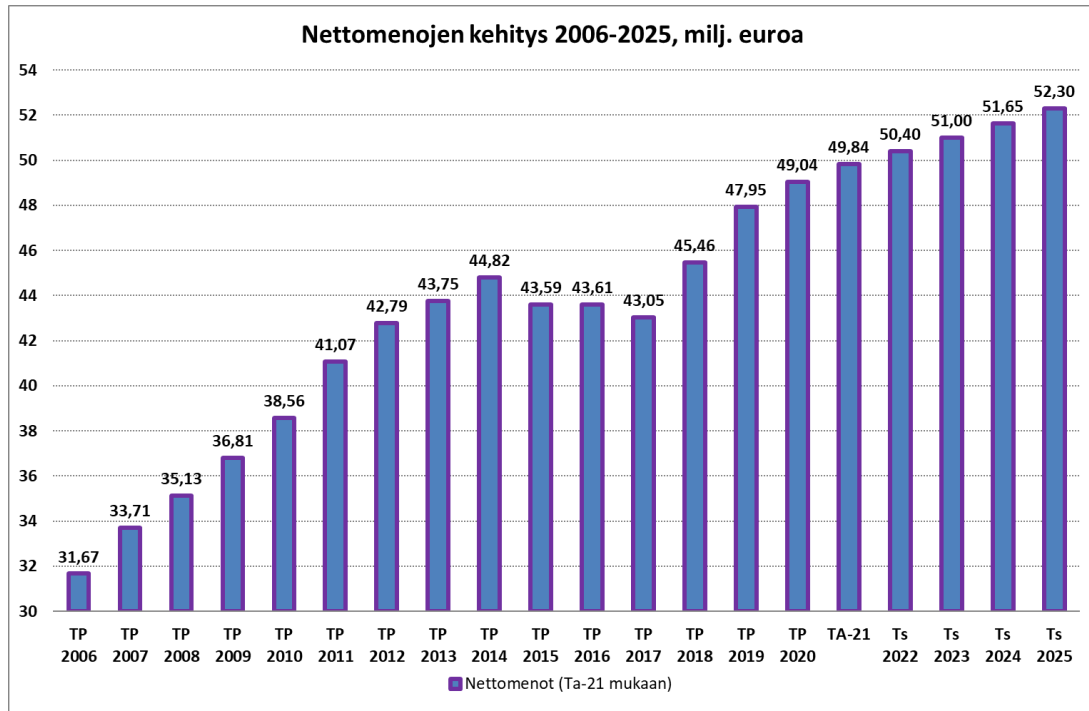
SavoGrown alueella tehtiin alkuvuodesta 2021 ennuste työpäikoista kunnittain vuosina 2025, 2030 ja 2035. Suonenjoella toimialoina suurimman työllistäjät ovat teollisuus, maa- ja metsätalous, tukku- ja vähittäiskauppa sekä rakentaminen. Teollisuudessa kärkenä ovat elintarvike-, teknologia- ja puutuoteteollisuus. Näillä aloilla odotetaan työvoiman tarpeen jopa lisääntyvät tulevaisuudessa. Julkisella sektorilla eniten työpaikkoja on sosiaali- ja terveysalalla sekä koulutuksessa.

Keskimääräinen työttömyysaste	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Suonenjoki	12,6 %	11,0 %	11,0 %	9,3 %	8,1 %	11,5 %
Rautalampi	11,9 %	12,5 %	10,3 %	9,1 %	9,3 %	11,2 %
Tervo	11,9 %	11,9 %	12,0 %	10,9 %	10,1 %	11,1 %
Vesanto	13,7 %	13,4 %	12,4 %	11,5%	10,8 %	11,2 %
Pohjois-Savo yhteensä	14,0%	13,4 %	12,0 %	10,4 %	9,8 %	13,0 %

Vuoden 2020 keskimääräinen työttömyysaste kasvoi kahden edellisvuoden luvuista ja suurin syy tähän oli koronan aiheuttamat vaikeudet yrityksissä. Alhaisimmillaan työttömyysaste oli 2019 (8,1%). Tämä johtui siitä, että yleinen taloudellinen tilanne maailmalla oli hyvä ja tämä näkyi Suonenjoellakin yritysten tarpeena palkata työvoimaa. Pohjois-Savon keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2020 oli 13,0%, kun se vuonna 2019 oli 9,8%.

Talous

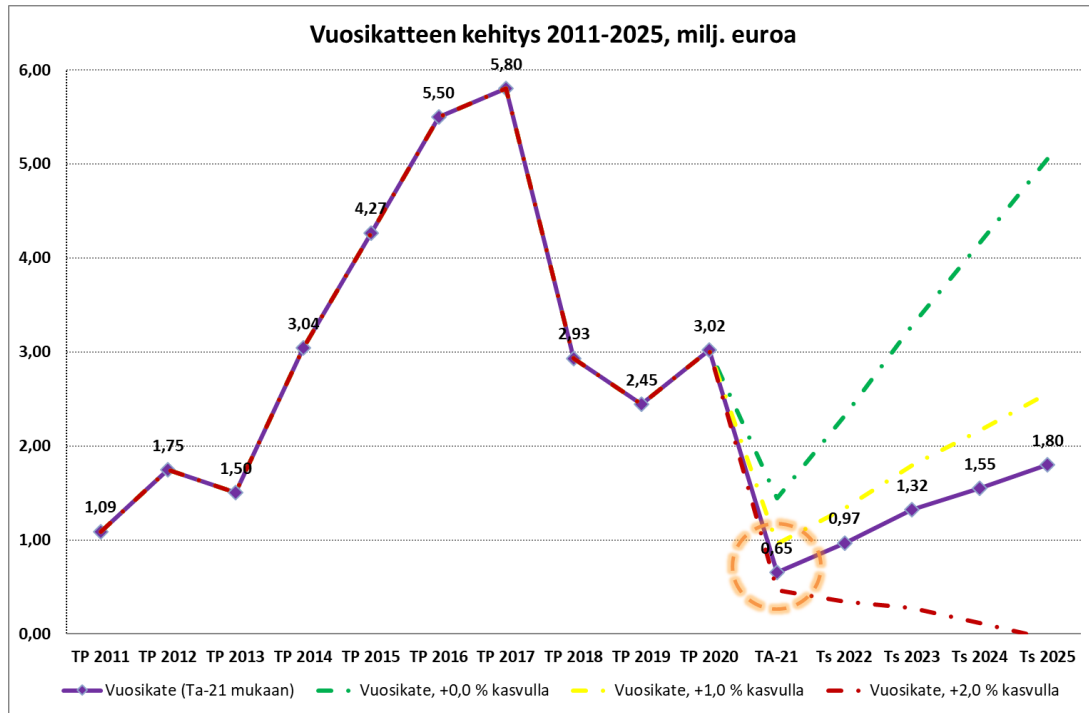
Vuosi 2020 oli 7. peräkkäinen vuosi kun kaupunki on tehnyt ylijäämää. Taseessa olevaa kumulatiivista ylijäämien puskuria on liki 8,4 milj. euroa. Suonenjoen kaupungin ylijäämäinen talous antaa liikkumavaraa kaupungin kehittämistoimenpiteiden toteuttamiseen. Suonenjoen kaupungin talous on alijäämien kattamisen osalta tasapainossa. Menojen kasvun hillintää on onnistuttu toteuttamaan erityisesti vuosina 2015-2017.

Vuoden 2020 ennakoitua parempi ja ylijäämäinen tulos toi lisää aikaa kääntää kaupungin taloutta kestävämmälle kulurakenteen uralle. Suonenjoen kaupungin nettomenot (toimintakate) on yli +1.100 euroa / asukas korkeammalla tasolla kuin kunta-alan keskiarvo. Tämä tarkoittaa yli +7 milj. euroa enemmän kuluja vuodessa kuin kunta-alalla keskimäärin käytetään vuodessa. Tulevaisuuden haaste on yhteen sovittaa toisaalta kasvavaa ikääntyvän väestön palvelutarvetta ja samalla halliten sopeuttaa palveluja vähenevään lasten ja nuorten määrään.

Seitsemän ylijäämäisen vuoden jälkeen kaupungin taloudessa on noin +8,4 milj. euron suuruinen "ylijäämäpuskuri". Päivitetyin taloussuunnitelman perusteella ylijäämät riittävät vuoteen 2026 saakka. Talouden tasapainon saavuttaminen keskipitkällä aikavälillä edellyttää toimintakulujen kasvun rajaamista keskimäärin alle +1,5 prosentin kasvuun / vuosi. Kasvavista menopaineista ja epävarmuudesta johtuen uusien ja pysyväisluonteisten kustannuksia lisäävien tarpeettomien toimenpiteiden aloittamista tulee välttää.

Kaupungin vuosikate on pysynyt vuosien 2014-2020 aikana keskimäärin yli 3,5 milj. euron tasossa tai sen yli. Tämä on mahdollistanut maltillisten investointien toteuttamisen tulo-rahoituksen turvin sekä ylijäämäpuskurin muodostumisen.

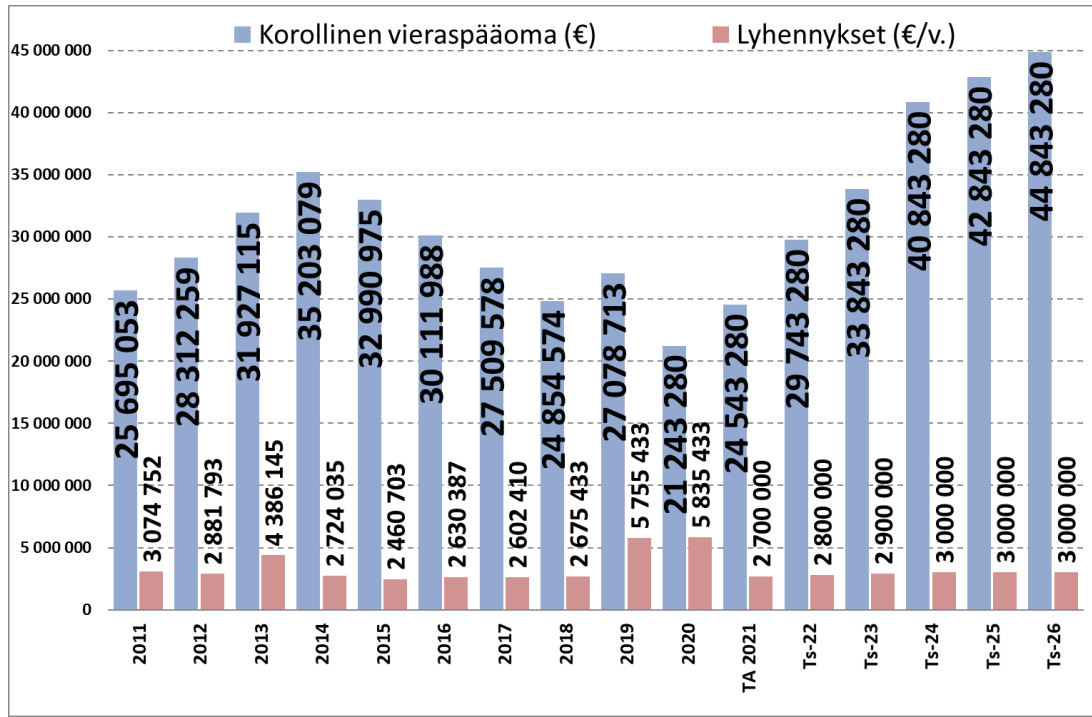
Kaupungin taloustilanteen mukainen arvio vuoden 2021 sekä suunnitelmakauden 2021-2023 osalta näyttää kehittyvän valtuuston hyväksymän talousarvion mukaisesti. Valtuuston vahvistama vuosien 2021-2023 taloussuunnitelman on alijäämäinen yhteensä noin -4,0 milj. euroa.

Koronaepidemian vaikutukset kaupungin talouteen jatkuvat viiveellä. Vaikutukset näkyvät mahdollisesti veroperusteisen rahoituksen heikompana tuottona. Osa tästä heikennyksestä tulee mahdollisen työllisyyden, ja sitä kautta palkkasumman, aiemmin oletettua heikomman kehityksen ja yritysten oletettua heikomman kannattavuuden myötä. Terveystieteiden ja hammashoidon kiireettömän hoidon purku tulee kuormittamaan epidemian jälkeen. Sosiaalipalvelujen tarve tulee mitä todennäköisimmin myös kasvamaan.

Kuntatalous on suurten muutosten edessä lähivuosina. Paineet SoTe-palvelujen kehittämisen kasvavat ja erikoissairaanhoidon kustannuskehitys on kovempaa kuin kuntien tulopohjan kasvun arvioidaan olevan. Väestö ikääntyy läpi Suomen ja vähenee erityisesti kasvukeskusten ulkopuolella. Toisaalta monipaikkaisuus, etätyö ja kulutustottumusten muutokset antavat mahdollisuuksia kilvoitella väestön sijoittumisesta myös vetovoimaisille paikkakunnille.

Kaupungin velkaantuminen taittui jo vuoden 2015 aikana ja maltillinen investointitaso ja kulutason hillintä taittoivat kaupungin velkaantumista entisestään. Vuosien 2015-2020 aikana ei nostettu nettomääräisesti juurikaan uutta pitkäaikaista lainaa. Velkoja on pystytty lyhentämään vuodesta 2014 yhteensä noin 14,0 milj. eurolla.

Taseessa oleva ylijäämä ja velkaantumisen taittuminen antavat hyvät mahdollisuudet kaupungin investointien tarkoituksenmukaiseen toteuttamiseen ja mahdollisuuteen ottaa vastaan myös taloudeltaan heikompia vuosia. Kulurakenteen kehitys on keskeisessä roolissa kaupungin talouden pysymisessä kestäväällä pohjalla.

HYVINVOINTIKERTOMUS

Kaupunginjohtajan johdolla on käyty ikäryhmittäin tapaamisia merkittävien yhteistyö tahojen kanssa pohtien olemassa olevia hyviä asioita ja käytänteitä sekä kehitettäviä asioita. Näitä asioita on avattu jokaisen ikäryhmän kohdalla erikseen.

Lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen

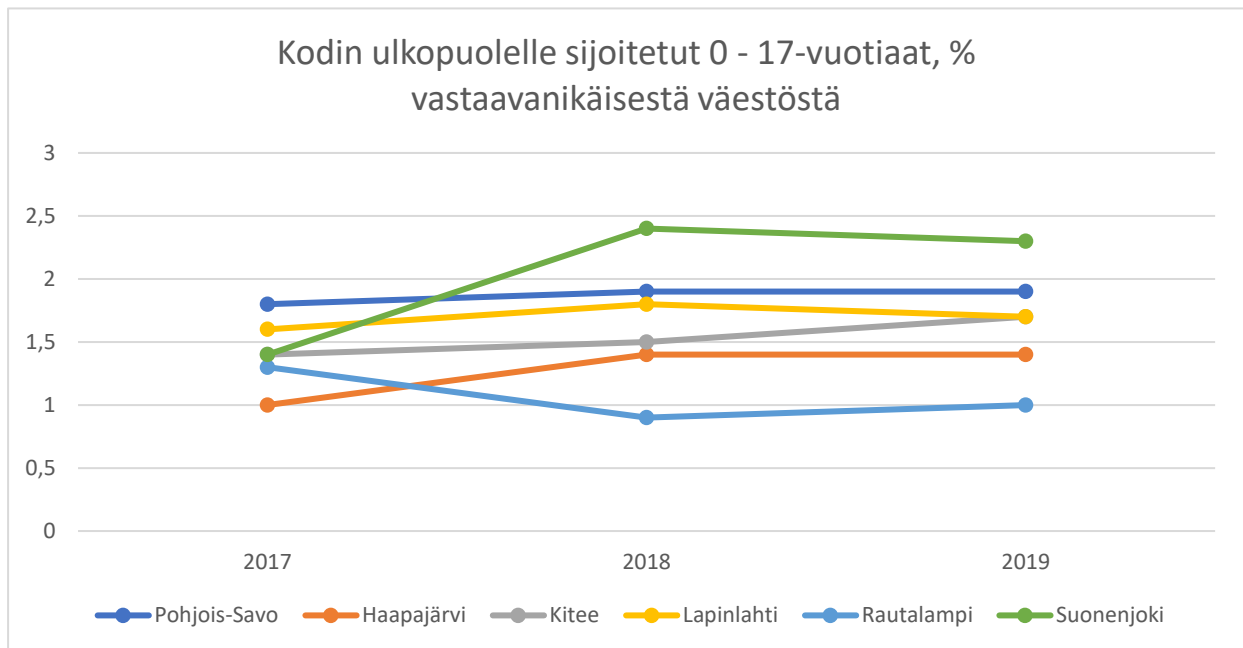
Ensimmäiset painopistealueet koskettavat alle kouluikäisiä lapsia ja heidän perheitään. Yhteistyötahojen kanssa käydyissä keskusteluissa hyviksi ja toimiviksi asioiksi nähtiin seuraavat asiat: hyvin toimivat neuvolapalvelut sekä varhaiskasvatus. Useat erilaiset moniammatilliset työryhmät, jotka keskittyvät lapsiperheiden asioihin. Suonenjoella on olemassa monia erilaisia tukipalveluita mm. perheille maksuton perhetyö.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja perhekeskustoimintamallin rakenne ja toimintamallin suunnittelu on hyväksytty sosiaalilautakunnassa. Valtakunnallinen Lape-muutosohjelma on tuonut lapsiperheiden toimijoita yhteen Suonenjoella. Perhekeskustoiminnan kautta on kehitetty monitoimijaista yhteistyötä ja pyritty tarjoamaan perheille heidän tarvitsemiaan palveluja monitoimijaisesti ja samalla tukien lapsiperheiden arkea mahdollisimman varhain. Matalan kynnyksen kohtaamispaikkatoiminnan kautta on tarjottu erilasta toimintaa ja tukea lapsiperheille. Perhekeskustoiminnan kehittämiseen ja toimintojen vakiinnuttamiseen tarvitaan edelleen työskentelyä.

Isoimmaksi kehittäväksi asiaksi keskusteluissa nousivat vanhemmuuden ja vanhempien ongelmat, jotka heijastuvat lapsiin ja heidän yleiseen hyvinvointiin. Vanhemmuuden ongelmia ovat mm. toimeentulon epävarmuus ja yleinen elämänhallinta ja jaksaminen. Viime vuosina on panostettu kaupungin strategian mukaisesti ennaltaehkäisevään toimintaan.

Lapsia ja lapsiperheitä koskevat painopistealueet:

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Kaupunki pitää yllä lastensuojelulain edellyttämään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sekä kehittää toimintaa osana omaa strategiaa.	Sosiaalitoimi vastaa suunnitelman ajantasaistamisesta. Ja saatta sen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle tiedoksi.	Johtavasosiaalityöntekijä, lastenvalvoja, sosiaalipalveluiden henkilöstö sekä muut sidosryhmät.	Suonenjoen kaupungin sosiaalilautakunta on hyväksynyt lasten ja nuorten hyvinvointi suunnitelman 2016 ja 2021.
Vanhemmuuden tukeminen ja oikea-aikaisen tuen löytäminen lapsiperheille	Lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen moniammatillisesti yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa	Sosiaalipalvelut, lapsiperhetyö, neuvola, varhaiskasvatus, koulut sekä terveydenhoito. SRK	Lasten sijoitusten määrän vähentäminen

Nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvoinnin edistäminen

Toisessa painopistealueessa on käsitelty peruskouluikäisistä 29-vuotiaisiin nuoriin aikuisiin olevaa ikäryhmää. Hyviksi asioiksi työryhmässä todettiin pienet ryhmäkoot Suonenjoen peruskoulussa. Koulutoimessa on koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut sekä laadukas kouluterveydenhuolto. Yläkoulussa on mm. JOPO eli joustavan perusopetuksen luokka. Toisen asteen koulutusta on oma lukio. Omaehtoiseen liikkumiseen kannustetaan myös koulupäivän aikana liikkuva koulu -ohjelman kautta. Suonenjoella on monipuoliset ja laadukkaat harrastusmahdollisuudet kaiken ikäisille, virkeä seura- ja järjestötoiminta, kansalaisopisto ja konservatorio. Ammatillisen koulutuksen saaneet nuoret aikuiset ovat hyvässä tilanteessa, töitä löytyy paikkakunnalta.

Nuorten hyvinvoinnissa näkyy suurimpina yksinäisyys ja ylipaino-ongelmat. Nämä voivat usein johtua perheiden ongelmista ja voimien loppumisesta. Nuorten aikuisten haasteeksi nähtiin koulutuksen ulkopuolelle jääneet nuoret. TEA ja koulukyselymittarit näyttävät, että suunnitelmakaudella nuorten ja nuorten aikuisten päivittäinen liikkuminen on lisääntynyt. Myös lasten lihavuus on vähentynyt suunnitelmakaudella

Ongelmalliseksi nähtiin myös toisen asteen ammatillisen koulutuksen puuttuminen paikkakunnalta. Tästä johtuen SAKKYn (Savon koulutuskuntayhtymä) kanssa on solmittu kumppanuussopimus, jonka tavoitteena on varmistaa osaavan työvoiman saaminen paikkakunnalle myös tulevaisuudessa.

Suunnitelmakauden aikana vakiinnutettiin etsivän nuorisotyön palvelu. Palvelun piirissä olevien nuorten määrä kasvoi tasaisesti vuosittain.

Suunnitelma kauden aikana etsivän nuorisotyön piirissä olleet nuoret

Etsivän nuorisotyön piirissä olleet nuoret	2017	2018	2019	2020
yhteydessä	30	34	37	42
tavoitettu	22	28	35	25
kontakti				10

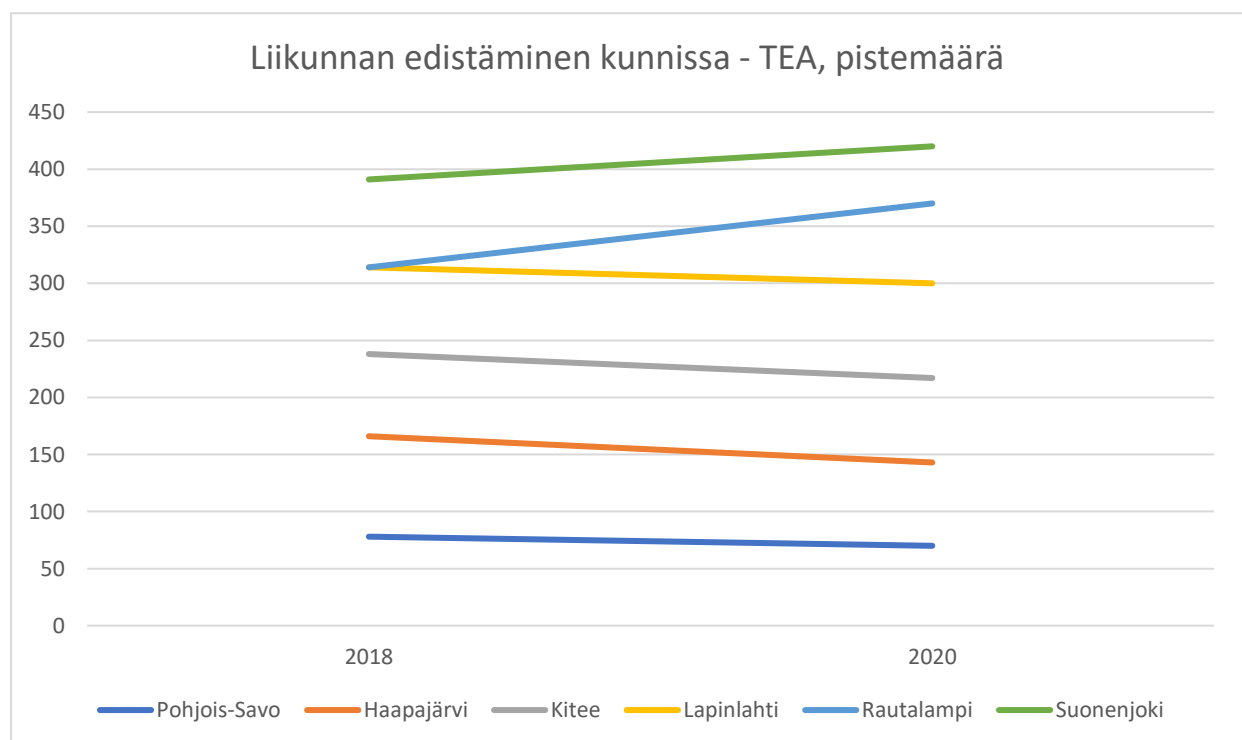
Etsivän nuorisotyön mukaan 2. asteen opinnot keskeytti ensimmäisen vuoden aikana vuonna 2017 kaksi opiskelijaa, vuonna 2018 10 opiskelijaa, vuonna 2019 kahdeksan opiskelijaa ja

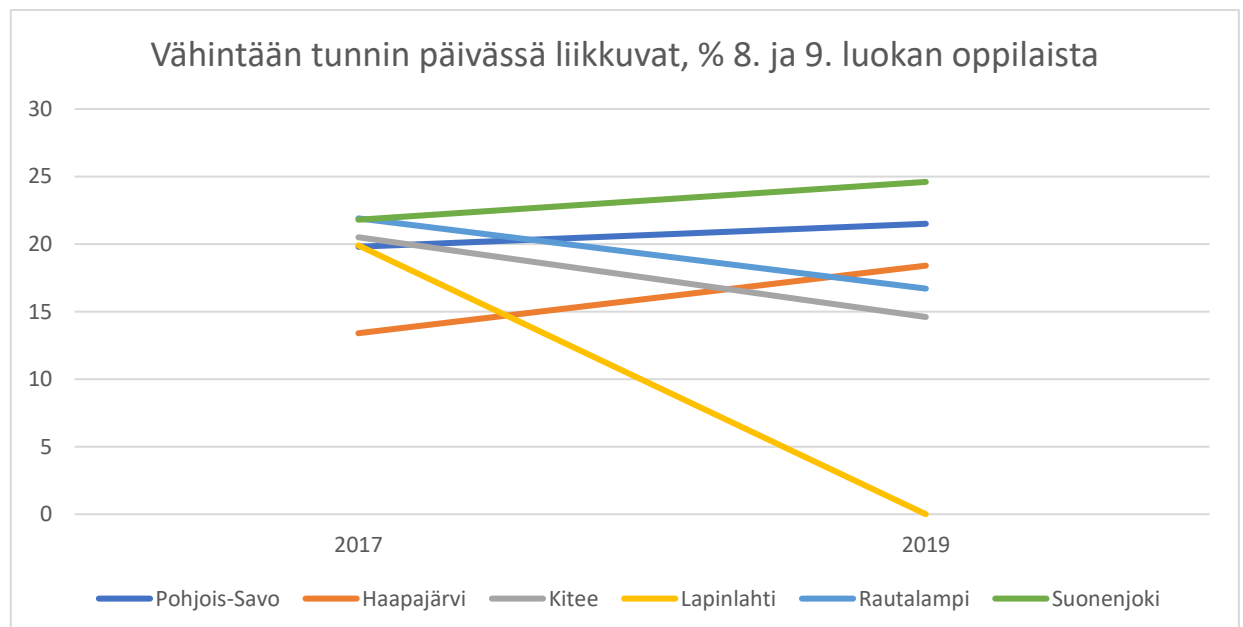
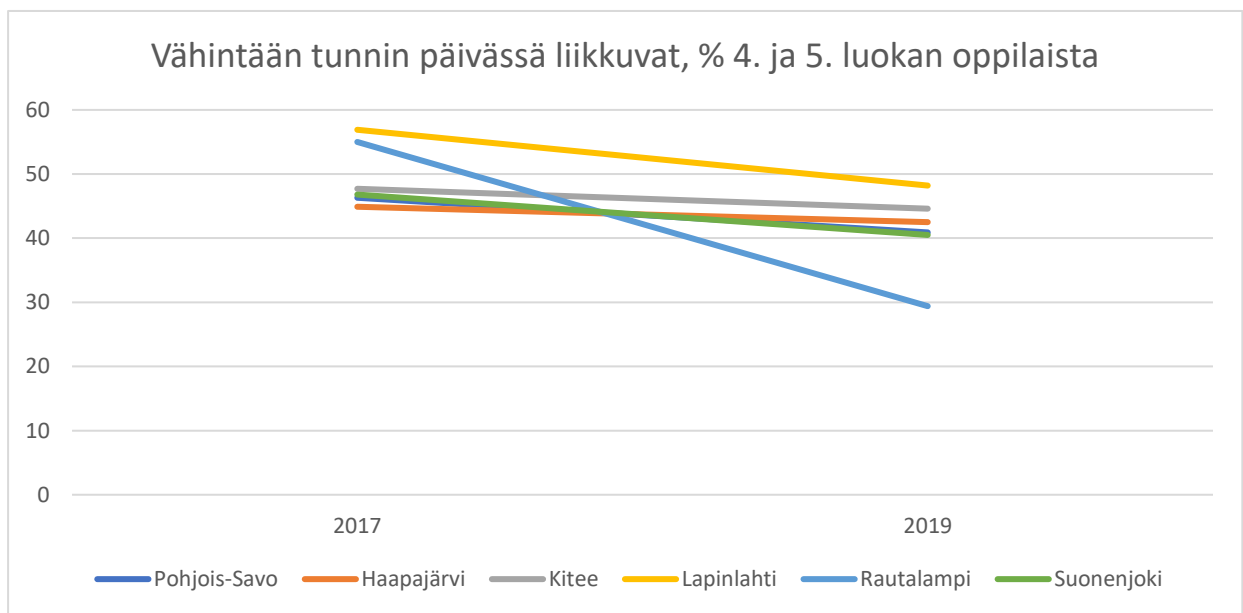
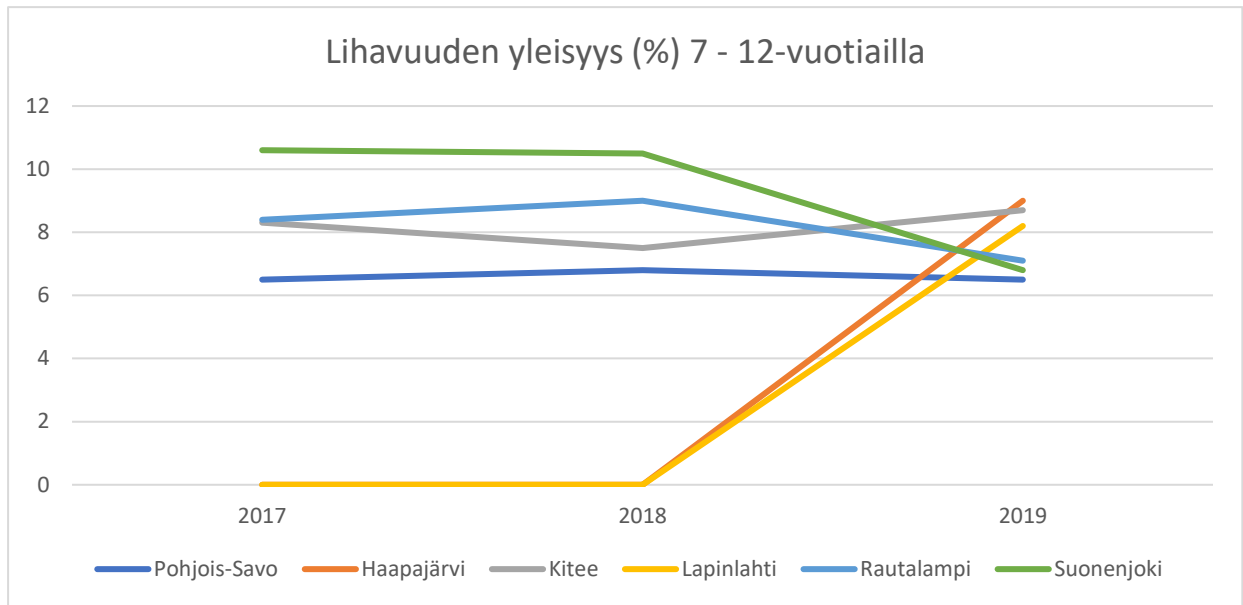
vuonna 2020 kolme opiskelijaa. Vuosina 2018 ja 2019 valtaosa kesteyttäneistä oli kuitenkin oppilaitoksen vaihtajia, ei varsinaisia opintojen keskeyttäneitä nuoria.

Tavoitteena on ollut löytää yhteistyössä ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa tapoja tarjota ammatillista koulutusta paikkakunnalla. Hanke pohjaisena kokeiluna Suonenejoella on järjestetty DuuniEdellä –hankkeen kautta puhtaus- sekä ravintola- ja cateringalan tutkintotavoitteiset koulutukset sekä lähihoitajan ammatilliset perusopinnot.

Nuoria ja nuoria aikuisia koskevat painopistealueet:

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Kouluikäisten liikunnan lisääminen	Liikunta- ja nuorisopalvelut, koulut -> Liikkuva koulu, kouluterveyden huolto. Järjestöjen ja seurojen kanssa tehtävän yhteistyö lisääminen.	Ko. henkilöstö	Liikkumattomien lasten ja nuorten määrän vähentäminen. Omaehtoiseen liikkumiseen kannustaminen.
Nuorten elämän hallinnan lisääminen sekä syrjäytymisen ehkäisy.	JOPO-luokka, etsivänuorisotyö, nuorten ohjaavapaja	Yläkoulun ja lukion oppilaanohjaajat, etsivänuorisotyöntekijä, pajaohjaaja, palveluohjaaja.	Seurataan parent-ohjelman kautta koulukeskeytyksiä. Nuorisovaltuustotoiminta on saatu käyntiin.
Terveellisiin elämäntapoihin ohjaaminen	Kouluruokailu suositukset	Keskuskeittiön henkilöstö	Nuorten ylipaino-ongelman ennaltaehkäisy Liikkumattomien lasten määrä.

Työikäisten hyvinvoinnin edistäminen

Valtaosa työikäisistä voi hyvin. Suonenjoella on elinkeinoasiat hyvin, työttömyysaste on suhteellisen matala ja työpaikkoja on tarjolla. Muualla työskentelyä helpottaa liikenteellisesti hyvä sijainti sekä julkiset liikenneyhteydet. Lisäksi paikkakunnalla on monipuolinen palvelutarjonta. Työikäisille on tarjolla paljon erilaisia vapaa-ajan palveluita, joilla tuetaan heidän omaehtoista työssä jaksamistaan.

Haasteellisiksi asioiksi nähtiin työllisyyteen liittyvät asiat, joita on alettu korjata jo erilaisilla matalankynnyksen sekä kuntouttavalla työtoiminnalla. Lisäksi haasteiksi nähtiin toimeentulotukeen liittyvät asiat sekä siihen liittyvät päihde- ja mielenterveysasiat.

Työikäisille on Suonenjoella toteutettu aluehallintoviraston (2019-2020) tuella kehitetty liikuntaneuvonnan toimintamalli. Kaksi vuotisen hankkeen aikana liikuntaneuvonnan on ollut käynyt läpi 100 suonenjokelaista. Liikuntaneuvonta jatkuu edelleen. Suunnitelmakauden aikana rakennettiin Lintharjun hienoihin maisemiin maastopyöräilyreitistö, josta on tullut paljon kiitosta.

Sisä-Savon kansalaisopiston sivukylien kurssitarjonta on pysynyt ennallaan vuosina 2017-2020, tarjontaa on ollu kädentaidoissa ja liikunnassa.

Haasteellisiksi asioiksi nähtiin työllisyyteen liittyvät asiat, joita on alettu korjata jo erilaisilla matalankynnyksen sekä kuntouttavalla työtoiminnalla. Lisäksi haasteiksi nähtiin toimeentulotukeen liittyvät asiat sekä siihen liittyvät päihde- ja mielenterveysasiat.

Suunnitelmakaudella pitkäaikaistyöttömiä sekä rakennetyöttömiä ohjattiin ASKEL- hankkeen työhönvalmennukseen. ASKEL-hankkeen vahvuus on ollut vanha henkilöohjaus, jossa päästään käsiksi niihin syihin, mitkä ovat haasteena työn löytymisessä. Työhönvalmennuksen viikoittaisten tehtävien avulla asiakkaan palvelutarve on tarkemmtunut ja on voitu rakentaa tarvittavia tukiverkostoja työkyvyn tueksi. Jatkopolkuja on syntynyt yritysysteistyötä kehittämällä, mm. esitelty hakijaa työkokeiluun yritykseen ja työnhakija on päässyt näyttämään osaamistaan. Työkokeilun aikana/jälkeen esitelty mahdollisuus palkkatukeen ja hakuprosessiin, josta on voinut syntyä pidempi työsuhde. Opiskeluvaihtoehtojen kartoittaminen, taloudellisten tukien selvittäminen opintojen aikana ja työkokeilun kautta uuteen alaan tutustuminen ovat johtaneet jatko-opintoihin.

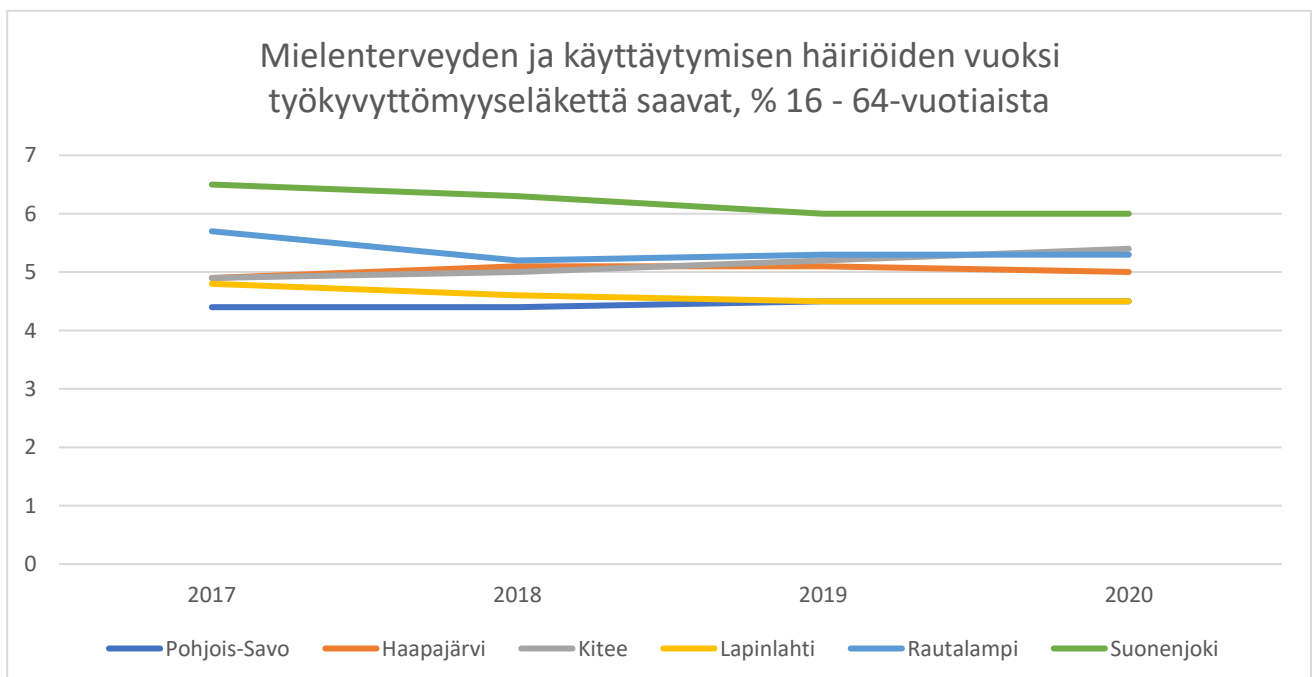
Työllisyyspalvelussa on tuettu myös silloin, kun sairaus rajoittaa työnhakua. Palvelutarvearvion jälkeen asiakas voidaan saattaa jatkopalveluihin (terveysseuranta, eläkeselvitys, ammatilliseen kuntoutukseen ohjaus, kuntouttava työtoiminta jne.) Kuluneen vuoden aikana on useita työmarkkinatukilista-asiakkaista lähtenyt näihin pitkäkestoisiin prosesseihin, joissa on tarvittu vahvaa työllisyyspalvelun tukea.

Suonenjoen kaupungin työllisyyspalvelussa on koordinoitu ammatillista oppilaitosyhteistyötä ja työssäoppimispaikkojen järjestelyä. Uutena ammatillisena koulutuksena alkoi syksyllä lähihoitajakoulutus ja kokki- ja toimitilahuoltajakoulutukset ovat jatkuneet. Metallialan koulutuksen saaminen alueelle käynnistettiin. Koulutukset ovat olleet työpaikalla tapahtuvaa oppimista ja teoria opinnot on voitu opiskella Suonenjoella. Uutena työllisyyspalvelun tukena on hyödynnetty Suonenjoki-lisää.

Työllisyyspalvelut	2017	2018	2019	2020
Työllistettyjen määrä kk	130	132	112	42
Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat	42	67	73	77

Työikäisiä koskevat painopistealueet:

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Harrastusmahdollisuuksien esille tuominen, sekä oheispalveluiden tuottaminen. Haasteellisten asiakkaiden löytäminen ja varhainen puuttuminen.	Pidetään yllä olemassa olevat vapaa-ajan palvelut. Palveluiden vieni myös keskustajaaman ulkopuolelle.	Vapaa-ajanhenkilöstö sekä eri sidosryhmät ja kolmas sektori.	Sähköisen hyvinvointikertomuksen tilastot psyykkisestä ja fyysisestä hyvinvoinnista.
Viihtyisä asuinympäristö ja kaupunkikuva	Omaehtoiseen liikkumiseen kannustaminen, siisti kaupunkikuva. Peruspalvelut. Julkiset kulkuyhteydet (maantie- ja raideliikenne) lähialueet.	Pitkän aikavälin taloudelliset suunnitelmat, investoinnit ja rakentaminen. Yrittäjäystävällisyys.	Asukasluvun muutos ja uusien työpaikkojen syntyminen.
Työllisyydenhoito	Työllisyyspalveluohjaaja, aktiivinen hanketoiminta	Matalankynnyksen työkoekielu paikkoja, lähituki.	Pitkäaikaistyöttömien määrä, työllisyyspalveluissa mukana olevat henkilöt. Työttömyysasteen seuraaminen.

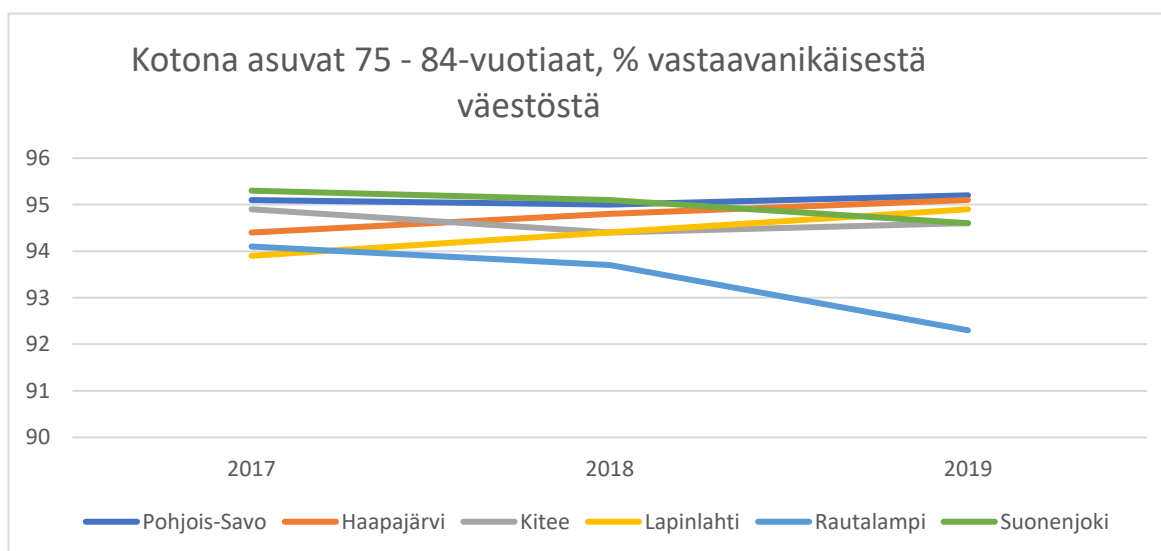

Ikäihmisten hyvinvoinnin edistäminen

Valtaosa ikäihmisistä voi hyvin ja on aktiivisia. Suonenjoella on toimiva ja tasokas lähipalveluna saavutettava terveydenhuolto, useita erilaisia ikäihmisille suunnattuja liikunta- ja harrasteryhmiä, joilla ylläpidetään ikäihmisten toimintakykyä. Kotihoitoa on kehitetty aktiivisesti kehittämisprojektin myötä ja ottamalla käyttöön kotihoidon kuntouttava arviointijakso ehkäistään ikääntyneiden liian nopeaa siirtymistä raskaampien palvelujen piiriin. Haasteeksi nähtiin ikäihmisten yksinäisyys, liikkumattomuus sekä toimeentuloon liittyvät asiat. Yksinäisyys ja liikkumattomuus koskettavat suurelta osin taajama-alueen ulkopuolella olevia ikäihmisiä, joilla ei mahdollisuutta päästä säännöllisesti keskustaan ja osallistua esim. liikuntaryhmiin. Suonenjoki oli aktiivisesti mukana v. 2020 päättyneessä Voimaa vanhuuteen -hankkeessa. Hankkeen aikana koulutettiin vertaisohjaajia, jotka toteuttavat liikuntaryhmiä kaupungin eri osissa hankkeen päättymisen jälkeenkin. Hankkeen aikana on toteutettu kolme penkkilenkkiä taajama-alueelle. Eri eläkeläisjärjestöt toteuttavat oma-aloitteisesti liikuntaryhmiä jäsenistölleen. Toimeentuloon liittyvät asiat johtuvat usein kohtuuttomasti nousseista lääkekuluista. Nämä kuitenkin koskettavat pientä osaa ikäryhmästä.

Ikäihmisten koskevat painopistealueet:

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Ikäihmisten toimintakyvyn edistäminen ja ylläpitäminen sekä psyykinen hyvinvointi	Pyritään ennaltaehkäisemään kotiin jäämistä. Koulutetaan vertaisohjaajia ja muita aktiivisia senioreita ”tukihenkilöiksi. Voimaa Vanhuuteen –hanke.	Vanhuspalvelut, liikuntapalvelut, toimiva yhteistyö terveyspalveluiden kanssa	Terveyspalveluiden käyttöaste. Harrastustoimintaa osallistuneet
”Kotoa kylille”	Esteetön liikkuminen keskustan alueella. Toimivat PALI- ja kutsutaksijärjestelmät.	Tekninentoimi, vanhusneuvosto, liikenneturvallisuustyöryhmä	Kotona asuvien ikäihmisten määrä.

Jatkotoimenpiteet

Suonenjoen kaupungin laajaa hyvinvointisuunnitelmaa lähdetään tekemään tulevalle valtuustokaudelle, jolloin painopisteenä pidetään Suonenjoen kaupungin oma strategia sekä maakunnallisen hyvinvointityöryhmän painopistealueet ja tavoitteet. Hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus tulee saataa entistä paremmin osaksi talousarviovalmistelua. Suunnitelmassa otetaan huomioon tulevan HYTE-kertoimen keskeiset tavoitteet ja mittarit (mm. koulutus, liikunta, ruoka, kulttuuri, kaavoitus ja liikennejärjestelyt). Sekä kuntalaisten osallistaminen ja laaja sekä tiivis poikkihallinnollinen yhteistyö.

Hyvinvointikertomuksen tavoitteita tulee seurata säännöllisesti ja niistä informoidaan kaupunginvaltuustoa. Hyvinvointikertomus on keskeinen osa Suonenjoen kaupungin strategisten tavoitteiden seurantaa ja toteutusta.